

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 1 april 2022, nr. 22142158, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden bescherming van de bedekte substraatteelt van paprika tegen Californische trips (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de bedekte substraatteelt van paprika tegen Californische trips, 2022)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend het gebruik van Verimark ter bescherming van de bedekte substraatteelt van paprika tegen Californische trips.

Artikel 2

Aan de vrijstelling bedoeld in artikel 1 zijn de in de bijlage bij dit besluit opgenomen voorschriften en beperkingen verbonden.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 15 mei 2022.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de bedekte substraatteelt van paprika tegen Californische trips, 2022.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
E. Veldhuis
Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via "mijn.rvo.nl". Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT VERIMARK (15662)

Het middel is uitsluitend toegelaten als insectenbestrijdingsmiddel voor het professionele gebruik door middel van een druppelbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens Definitielijst toepassingsgebiedenversie 2.1 Ctgb juni 2015) onder de hierna vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassingsgebied	Te bestrijden organisme	Dosering ¹ middel per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per teeltcyclus	Maximaal aantal liter middel per ha per teeltcyclus	Minimum interval tussen toepassingen in dagen	Veiligheidsstermijn in dagen of uiterst gewasstadium waarop toegepast mag worden
Paprika (bedekte substraat-teelt)	Trips ²	33 ml/ 1000 planten	2	1,65 L/ha	7	1

¹ Verlaging van de dosering is toegestaan, maar van het maximaal aantal toepassingen en de andere toepassingsvoorwaarden mag niet worden afgeweken. Werkzaamheid is bij lagere dosering niet beoordeeld.

² Californische trips (*Frankliniella occidentalis*)

Toepassingsvoorwaarden

Dit middel mag in de teelt van paprika alleen worden gebruikt in bedrijven die op het moment van toepassen door het bevoegd gezag aantoonbaar als nullozer zijn erkend.

Gevaarlijk voor bijen en hommels. Voorkom dat bijen en andere bestuivende insecten de kas binnenkomen, bijvoorbeeld door alle openingen met insectengaas af te sluiten.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor bestuivers in kasteelten. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van bestuivers, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van bestuivers en over de in acht te nemen wachttijden.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Resistentiemanagement

Dit middel bevat de werkzame stof cyantraniliprole. Cyantraniliprole behoort tot de ryanodine receptor modulators. De Irac code is 28. Bij dit product bestaat er kans op resistentieontwikkeling. In het kader van resistentiemanagement dient u de adviezen die gegeven worden in de voorlichtingsboodschappen, op te volgen.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te beheersen is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

De vrijstellingsaanvraag betreft een vrijstelling voor een middel in het kader van het in stand houden van geïntegreerde gewasbescherming door het gebruik van een middel dat integreerbaar is met biologische bestrijders.

Gevaar

Californische trips (*Frankliniella occidentalis*) (directe schade)

Het niet afdoende beheersen van Californische trips kan in de teelt van paprika leiden tot een verstoring van het geïntegreerd gewasbeschermingssysteem door inzet van niet integreerbare middelen. Californische trips veroorzaakt schade aan de plant en de vrucht door aantasting van groeppunten en achterblijven van de gewasontwikkeling en verminderde vruchtzetting.

Alternatieven

Maatregelen

Er zijn diverse preventieve, teeltechnische en niet-chemische maatregelen beschikbaar voor de beheersing van Californische trips, waarvan het grondig reinigen van de lege kas na een teelt om een beginaantasting te voorkomen en het starten met schoon uitgangsmateriaal belangrijk zijn. Het afsluiten van de bodem met folie voorkomt dat overwinterende poppen in het nieuwe gewas komen. Dit is niet in alle teeltsystemen mogelijk. Het plaatsen van insectengaas in de luchtramen vermindert het invliegen van Californische trips, maar kan het kasklimaat en de lichtinval negatief beïnvloeden. Deze maatregel wordt nog niet algemeen toegepast. Met behulp van blauwe signaleringsplaten wordt de plaagdruk gemonitord. Kleverige rolstrips (lijmfoliestroken) kunnen worden ingezet voor het wegvangen van Californische trips.

Biologische bestrijders vormen de basis van de plaagbeheersing in de teelt van paprika. De telers beschikken over diverse biologische bestrijders om Californische trips te beheersen zoals roofmijten (*Transeius montdorensis*, *Neoseiulus cucumeris*, *Amblyseius degenerans* en *Amblyseius swirskii*) en de roofwants *Orius laevigatus*. De eerste fase bestaat uit het opbouwen van een roofmijtenstelsel (dit kan een combinatie van roofmijten zijn), maar is niet voldoende wanneer de tripsdruk toeneemt. Bij hoge tripsdruk is de roofwants *Oriuslaevigatus* in staat om de populatie trips te controleren. Omdat deze roofwants daglengte gevoelig is, komt de opbouw van deze populatie pas bij voldoende daglengte vanaf week 8-10 goed op gang.

De insecten parasitaire nematode *Steinernema feltiae* heeft een werking tegen trips. Om deze nematode effectief in te zetten moet er een voldoende bladnattijd zijn. Deze omstandigheden zijn beperkt aanwezig in de teelt. De werking van deze nematode tegen overblijvende poppen is niet effectief omdat de poppen moeilijk bereikbaar zijn voor deze nematoden.

Toegelaten middelen, goedgekeurde basisstoffen en voormalige RUBmiddelen:

In de bedekte teelt van paprika zijn voormalige RUB middelen beschikbaar op basis van zepen

bestemd voor de beheersing van insecten en mijten op planten. Deze middelen hebben een contactwerking. Het zijn breedwerkende middelen en zijn matig integreerbaar met biologische bestrijders.

In de bedekte teelt van tomaat zijn middelen beschikbaar op basis van de volgende micro-organismen: *Beauveria bassiana* ATCC74040, *Beauveria bassiana* PPRI 5339 en *Beauveria bassiana* stam GHA. De middelen op basis van micro-organismen dragen bij aan de beheersing van Californische trips. De effectiviteit van deze middelen is lager dan van chemische middelen, maar met de juiste en tijdige inzet geeft het een onderdrukking van de tripspopulatie. De resultaten zijn afhankelijk van de omstandigheden tijdens en na het toepassen en kunnen daardoor variabel zijn.

In de bedekte teelt van paprika zijn middelen op basis van abamectine, azadirachtin, deltamethrin, flupyradifuron, pyridalil, spinetoram, spinosad en Terpenoid blend QRD 460 toegelaten.

In de opbouwfase van Orius vormt het roofmijtensysteem de basis voor de tripsbeheersing in de geïntegreerde bedekte teelt van paprika, aangevuld met diverse niet-chemische maatregelen en tijdige inzet van middelen op basis van micro-organismen. Wanneer de plaagdruk toeneemt, zijn er integreerbare middelen op basis van azadirachtin en pyridalil beschikbaar. Met de toepassing van bovengenoemde preventieve en teeltechnische maatregelen en met inzet van biologische bestrijders en de beschikbare integreerbare middelen kan Californische trips in een geïntegreerd gewasbeschermingssysteem in de periode week 10 tot week 20 niet afdoende beheerst worden.

Bijzondere omstandigheden

De sector geeft aan dat Californische trips onvoldoende beheerst kon worden in 2021. Het biologische plaagbeheersingssysteem voor Californische trips is in het vroege voorjaar nog onvoldoende effectief. In de periode waarin de beheersing van Californische trips door roofmijten niet voldoende is en de beheersing door Orius nog niet op peil is, kan Californische trips directe schade geven aan paprika.

De werkzame stof cyantraniliprole in het aangevraagde middel is op de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen van Verordening (EG) nr. 1107/2009 geplaatst per 14-09-2016 en past binnen een geïntegreerd gewasbeschermingssysteem. Op basis van beschikbare openbare informatie over neveneffecten in de glastuinbouw wordt het risico van het aangevraagde middel ingeschat als niet of weinig gevaarlijk voor biologische bestrijders. De sector en toelatinghouder leveren inspanningen om te komen tot een oplossing. Er is perspectief voor de toelating van een middel in de bedekte teelt van paprika. Het middel is voor de aangevraagde toepassing niet beschikbaar in de periode van de vrijstellingsaanvraag.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde bedekte substraatteelt van paprika in Nederland wordt bedreigd door Californische trips.
- Met de beschikbare maatregelen en middelen kan Californische trips in de geïntegreerde bedekte teelt van paprika in de periode week 10 tot week 20 niet afdoende beheerst worden.
- De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. Het aangevraagde middel draagt bij aan de instandhouding van geïntegreerde gewasbescherming. Het biologische plaagbeheersingssysteem voor Californische trips is in het vroege voorjaar nog onvoldoende effectief waardoor Californische trips directe schade kan geven aan paprika. De toelatinghouder en sector leveren inspanningen om te komen tot een oplossing. Er is perspectief voor de toelating van een middel op basis cyantraniliprole in de bedekte teelt van paprika binnen de gestelde termijn, waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is.

De tijdelijke vrijstelling van Verimark voor het beheersen van Californische trips in de bedekte substraatteelt van paprika voldoet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet niet aan de eisen. Slechts in het geval dat er in het geheel geen water wordt geloosd (nullozing) is het risico voor sedimentorganismen acceptabel. De volgende zin zou dan op het Wettelijk gebruiksvoorschrift moeten komen:

Dit middel mag in de teelt van paprika alleen worden gebruikt in bedrijven die op het moment van toepassen door het bevoegd gezag aantoonbaar als nullozer zijn erkend.

De distributie zou moeten plaatsvinden onder het regime van de gecontroleerde distributie.

Het risico voor bijen is acceptabel, mits de volgende restrictiezin en waarschuwingzin wordt voorgeschreven:

Gevaarlijk voor bijen en hommels. Voorkom dat bijen en andere bestuivende insecten de kas binnenkomen, bijvoorbeeld door alle openingen met insectengaas af te sluiten.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor bestuivers in kasteelten. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van bestuivers, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van bestuivers en over de in acht te nemen wachttijden.

Het risico voor natuurlijke vijanden is acceptabel, mits de volgende waarschuwingzin wordt voorgeschreven:

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Conclusie

Het College constateert dat het risico onvoldoende gereduceerd kan worden. Slechts in het geval dat er in het geheel geen water wordt geloosd (nullozing) is het risico voor sedimentorganismen acceptabel.

Advies

Het College adviseert de vrijstelling van Verimark (werkzame stof cyantraniliprole) ter beheersing van Californische trips in de bedekte teelt van paprika te verlenen, met als voorwaarde:

Dit middel mag in de teelt van paprika alleen worden gebruikt in bedrijven die op het moment van toepassen door het bevoegd gezag aantoonbaar als nullozer zijn erkend.

Het College vindt het van groot belang dat het maximale eraan gedaan wordt, dat de restrictie van nullozing zo goed als mogelijk geborgd wordt. Daarbij zouden de aanvrager, de toelatinghouder en de handhaver betrokken moeten worden.

Een optie om de restrictie van nullozing voor deze vrijstelling zo goed mogelijk te borgen is deze vrijstelling onder het regime van de gecontroleerde distributie te brengen. Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbeschermingsmiddel Verimark in de bedekte substraatteelt van paprika te verlenen onder vermelding van bovenvermelde risicoreducerende maatregelen / restrictiezinnen.

3 Overwegingen

Een tijdelijke herhaalde vrijstelling in het kader van het in stand houden van geïntegreerde gewasbescherming van het gewasbeschermingsmiddel Verimark is gewenst, omdat zonder deze vrijstelling de bedekte substraatteelt van paprika op geen enkele andere redelijke wijze te beschermen is tegen Californische trips. Hierdoor wordt de doelmatige teelt van paprika bedreigd. Belanghebbenden

spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld. Vanuit het oogpunt van handhaving wordt het niet effectief geacht om deze vrijstelling onder het regime van Gecontroleerde Distributie te brengen, omdat niet de gehele verkoop van Verimark onder een wettelijk ingestelde Gecontroleerde Distributie valt.

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Verimark ter bescherming van de bedekte substraatteelt van paprika tegen Californische trips.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 15 mei 2022.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
E. Veldhuis
Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*